No. 2286 Zaterdag 5 November 1927. 44ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De roep uit het Oerwoud.

De bekende Utrechtsche Dr. AUSEMS schrijft in *Het Centrum*:

„Het kost moeite zich goed in te denken in de beteekenis van een daad als van prof. Albert Schweitzer, die, doctor in de theologie, doctor in de philosophie en hoogleeraar aan de universiteit te Straatsburg, op dertigjarigen leeftijd in de geneeskunde gaat studeeren met de bedoeling, daarna in de oerwouden van Centraal Afrika zieke negers te gaan helpen. Hij, een jonge man met velerlei wetenschappelijke begaafdheden, die daarnaast als Bach-kenner en orgelvirtuoos bovendien op artistiek terrein een naam verworven had, laat heden en toekomst in den steek om zich met zijn vrouw, een verpleegster, te wijden aan een leven van naastenliefde, waarop met recht toepasselijk was: „Wat gij aan den minste der Mijnen hebt gedaan, hebt gij aan Mij gedaan." Want, onder diegenen, die Christus „de minste der Mijnen" noemt, mag men de negers van tropisch Afrika misschien wel tot de allerminsten rekenen. Te midden van dezen gaat een jong geleerde een leven van ontbering leiden, en, met volle handen weldaden uitdeelend, brengt hij de arme negers voor hun zielen het evangelie Gods en daarnaast voor hun zieke lichaam de hulpmiddelen der geneeskunst.

Het is voor ons, katholieken, niets vreemds onze kinderen aan God af te staan. In een lange voorbereiding worden ze voor het werk der Evangelie-verkondiging geschikt gemaakt; ouders en familie gewennen zich aan het denkbeeld, te zijner tijd een zoon naar verre landen te zien vertrekken. Maar nog iets anders is het, als een volwassen man, wiens levensloop een vaste koers schijnt te hebben genomen, plotseling van richting verandert en 's werelds ijdelheden vaarwel zegt om zonder eenige terughouding of nevenbedoeling al zijn krachten en talenten in den dienst des Heeren te stellen, te midden van de allerminsten onzer broeders.

Dit heeft de protestantsche prof. Schweitzer gedaan.

In zijn boek: „Aan den zoom van het oerwoud." zegt hij het in de eerste regels zoo eenvoudig, zoo nuchter: „Mijn leerstoel aan de universiteit te Straatsburg, mijn orgelspel en mijn literair werk liet ik varen, om als arts naar aequatoriaal Afrika te gaan. Hoe kwam ik daartoe?"

En hij antwoordt, dat de gelijkenis van den Rijken Man en den Armen Lazarus hem hiertoe bracht. „Wij zijn de Rijke Man, wijl we door den vooruitgang der medische wetenschap een ruime kennis hebben omtrent ziekte en pijn en de middelen er tegen. De ontelbare voordeelen, die deze rijkdom ons geeft aanvaarden we als iets, dat van zelf spreekt. Ver weg, in de Koloniën, echter zit de arme Lazarus. het volk van negers, dat aan ziekte en pijn even goed, ja nog meer onderhevig is dan wij en geen middelen kent om die te bestrijden. Zooals de Rijke Man onnadenkend zondigde tegen den Arme aan zijn deur, daar hij zich niet in diens plaats dacht en zijn hart niet liet spreken, zoo doen ook wij."

Welnu, Schweitzer is in het voorjaar van 1913 naar de streek ten noorden van de Congo vertrokken en dat hij daar inderdaad den armen Lazarus vond, daarvan wordt men wel overtuigd als men zijn mooi boek leest; evenzeer als van het feit, dat hij met ruime had niet de kruimels, maar de spijzen zelf van zijn tafel ronddeelde. Wat hij ons verhaalt, geeft ons een duidelijk inzicht in het ontzaglijk moeizame werk daar in Centraal Afrika. De mite, het uiterst gevaarlijke klimaat, de voeding, de tallooze moeilijkheden van het dagelijksch leven, waarvan men zich hier geen flauw denkbeeld kan maken; dan de hinderlijke eigenschappen van de inboorlingen, hun talrijke, hier onbekende ziekten, naast de syphilis en den alcohol, die de „beschaving" hun gebracht heeft, al deze dingen zijn evenveel factoren, die voor den blanke het leven in het oerwoud op ongeloofelijke wijze verzwaren. En onder deze omstandigheden van vroeg tot laat arbeiden, bij alle teleurstellingen iederen morgen opnieuw met lust beginnen, zie, dat kan alleen, als een diep inzicht in de beteekenis van het menschelijk leven en een vertrouwvol steunen op de kracht Gods ons daarbij helpt.

Wat hebben wij, blanken, in het zwarte werelddeel een schuld te delgen!

Dat werd Schweitzer al aanstonds duidelijk, toen hij de rivier opvoer naar zijn missie-post. Hij vertelt: „Aan den oever vervallen en verlaten hutten! Toen ik vóór twintig jaar in het land kwam, zegt een koopman naast me, lagen hier allemaal bloeiende dorpen. — Hoe komt het, dat ze er niet meer zijn? vraag ik. Hij haalt de schouders op en zegt zacht: De drank . . . ."

De drank! En dit herinnert mij aan het stadje mijner jeugd, aan de Lek, waar in de glasblazerij flesschen werden vervaardigd, bij honderdduizendtallen, door werklieden van den kinderleeftijd tot 40 jaar; langer niet, want op hun 40e jaar waren de meesten ziek of gestorven aan de tering! Die flesschen werden in de aangrenzende distilleerderij gevuld met drank en in de kistenmakerij verpakt voor . . . . Centraal Afrika. Zoo heeft de stad mijner jeugd braaf meegeholpen aan het „beschavingswerk" daarginds! Het was een bloeiend (!) bedrijf; maar men behoeft zich niet meer te ergeren, want sinds jaren ligt het stil. En wat er nog te doen overblijft, zoo deelt ons Schweitzer mee, wordt door de Amerikanen voortgezet. Zoo moet de missie strijden tegen de inheemsche vijanden en bovendien tegen wat bovengenoemde koopman noemde: de vijand van allen cultuurarbeid.

Veel interessants, vooral voor den medicus, vertelt Schweitzer ons over het verloop van de verschillende tropische ziekten en over het succes, dat onze Europeesche geneeskunst daarbij weet te bereiken, en niet minder belangwekkend is, wat hij meedeelt over zijn chirurgische ervaringen. Zijn vrouw zorgde voor de voorbereiding tot de operatie en voor de narcose; zijn negerjongen Jozef, daartoe opgeleid, was belast met de instrumenten en zoo had Schweitzer handen vol werk aan de chirurgische behandeling van beklemde breuken, gezwellen en verwondingen. Hetgeen hem, zeer begrijpelijk, niet alleen de verbazing, maar ook de dankbaarheid van zijn negers bezorgde: „eerst maakt hij de zieken dood (narcose!), dan geneest hij hen en maakt hij ze weer levend." Dysenterie, tropische malaria, kwaadaardige zweren, melaatschheid en vooral de verschrikkelijke slaapziekte, al deze aandoeningen hoorden tot de dagelijksche gevallen, die bij tijdige tusschenkomst met succes bestreden kunnen worden, terwijl zij zonder hulp onvermijdelijk voor het grootste deel tot een ontijdigen dood voeren.

Dit is wel het dankbare en loonende voor den arts in Centraal Afrika, dat hem gegeven is metterdaad zooveel te kunnen doen voor zijn medemenschen; waardoor het vertrouwen wordt gewekt en de bodem voorbereid voor den missionaris.

Hoort, hoe Schweitzer dit meedeelt: „De operatie is afgeloopen. Onder de donkere slaapbarak bespied ik zorgvuldig het ontwaken van den patiënt. Nauwelijks is hij bijgekomen, of hij ziet verbaasd om zich heen en herhaalt aldoor: „Ik heb geen pijn meer, ik heb geen pijn meer." Zijn hand zoekt de mijne en wil die niet meer loslaten. Dan begin ik hem en allen, die er bij zijn, te vertellen, dat het de Heer Jesus is, die den dokter en zijn vrouw opgedragen heeft, om hier aan de Ogowe te komen, en dat de blanke menschen in Europa ons de middelen verschaffen om hier voor de zieken te leven . . . . Door de koffiestruiken schijnt de Afrikaansche zon in de donkere hut, doch wij, zwarten en blanken, zitten naast elkaar en ik beleef de waarheid der woorden: En gij zijt allen broeders. Ach, konden de milde gevers in Eu-

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Als driekwart Willemstad nog op één oor ligt, dan wielt er trouw zoo tegen 'n uur of zes, door Otrabanda's breede straat den rooien weg op, 'n rijtuigje, ervoor 'n ruin, op den bok 'n gesnorde zwartman, en achter op 't glad leeren kussen 'n Pater Domicaan met brutaal-blonde haren.

Weer of geen weer, dat spannetje laveert, door de toeterende, zwaar beladene van buitenpost aanrollende melktrucks, en reeds 'n kleine 25 jaren heeft zoo'n uit den tijd, rammelend vehikeltje, Rev. Wahlen D. D. dag in dag uit gebracht naar z'n dierbare uit de maatschappij verbannen krankzinnigen of melaatschen.

Zou met élan geheel 'n onder-destreep kunnen vullen over 't stage en stugge en vooral offervolle werken van dien steeds monteren directeur van Zaquito en Monte Xo; maar dat bewaren we tot later, als de 25 jaren heelemaal vol zijn, dan waag ik er 'n uitbrander aan, die om den drommel niet mis zijn zal.

Ga nu 'n beetje babbelen, zoo maar voor de vuist weg, over dat aan zoo weinigen bekende lazaretto, dicht bij „Plantersrust", waar ik nu pas, 'n week lang, getuige geweest ben, van de moederlijke zorgen dier eenvoudige, zich zelf geheel wegcijferende liefdezusters, voor de arme haar toevertrouwde melaatschen.

Er zijn er heel wat, en ik ken er heel wat, die 'n onoverwinnelijken afschrik hebben, kinderlijk bang zijn voor alles wat naar melaatschheid zweemt; maar, Goddank, zoo ben ik niet.

Kan me zelfs zoo'n abnormaal gevoel niet indenken, daar mijn hart steeds uitgaat in groot meevoelend meedogen naar die arme lijders, zoo nauw verwant aan den grooten goddelijken Lijder van Golgotha.

Herinner me, dat ik als pasafgestudeerd jong missionaris op reis naar Curaçao, voor 't eerst van m'n leven op Suriname melaatschen zag.

Mgr. Wulfingh z.g. leidde ons persoonlijk rond in de hem zoo dierbre Gerardus Majella-stichting.

Wat er toen bij mij is omgegaan, beschrijven kan ik 't niet, wel weet ik, dat, toen ten slotte 't muziekcorps der melaatschen 'n vroolijke marsch inzette, me de tranen in de oogen sprongen, en 't verlangen in me opkwam, om in m'n verder leven iets te mogen bijdragen, tot leniging en troost van die arme geschuwde verminkten. Welk verlangen maar àl te spoedig werd vervuld, — want gepakt en gezakt voor zeilreis n | St. Eustatius werd me zoo langs de neus weg gevraagd: Zeg, Jan Paul, je ben toch niet bang voor melaatschen!

Waarom?

Wel, omdat je daar bij jou op St. Eustatius ook 'n lazaretto te bedienen hebt.

Dat is me ook 'n mooie boel? Enfin, bang! Wel neen, heelemaal niet. Heb ze op Suriname en Zaquito gezien, had reuze- meelij met die stakkers, maar bang, geen kwestie van.

Maar wat 'n ontgoocheling, dat eerste bezoek aan 't Statiaansche lazaretto!

Had me 't in m'n eenvoud, zooiets voorgesteld als Zaquito, maar Dios mio caro, ben dagen van streek geweest door de ten hemel schreiende terugstootende verwaarloozing en ellende, die ik daar aanschouwd heb.

Van Kol schrijft over dat Eustatiaansche melaatschenhuis in z'n boek „Naar de Antillen en Venezuela.":—
„'n Korte rit te paard bracht mij door
„'n vruchtbare doch onbebouwde
„vlakte naar het Lazaretto, waar toen
„10 lepralijders waren op genomen.
„Allen hebben afzonderlijke kamer-
„tjes, en uit elk kaal vertrek gluurde
„over 'n onderdeurtje het afzichtelijk
„gelaat van een dezer arme lijders aan
„de Lazarusziekte."

Mijn paard stond bij dat bezoek kop aan kop met 't zijne, en 't kan me nog spijten, dat ie 't niet noodig geacht heeft, z'n verontwaardiging, persoonlijk tegen mij geuit over zulk 'n wantoestand, in z'n boek vast te leggen.

Hoofdzaak van die verwaarloozing was 't absoluut gebrek aan eenige verzorging wat ook, — geen verpleegsters, geen liefdezusters, slechts 'n opzichter, 'n man met 'n hart van goud, die deed wat hij kon, meer kon ie ook niet.

Precies 30 hollandsche gouvernementeele centen, werden door hem elken dag aan elken melaatsche uitbetaald.

Daarvoor kochten ze brood, vleesch of visch, wat jams, zoete aardappelen of maïsmeel, en zeep, vooral zeep, om hun kleeren en bloedige windsels te wasschen; want zelf moesten ze met hun afgerotte stompjes aan de waschtobbe staan, en hun eigen potje koken.

Denkt u zich zoo'n toestand nu 'ns goed in.

Was zoo innig begaan met 't treurig lot dier arme paria's, dat ik trouw zondagmiddag, met m'n zak vol sigaren, er heen reed, 'n stoel bij den opzichter leende, en dan die stakkerds in 'n kringatje om me heen gezeten onder 'n pracht-tamarinde-boom maar vrij uit liet praten en vertellen, en klagen en mopperen, 't goede woordje dat ik hun te zeggen had, ging er dan des te beter in.

Totdat op n' zielige ochtend onze docter vertrok, om niet meer terug te keeren op 't eiland.

Toen begon pas de ellende.

Me dunkt, dat ik niet beter dien intreurigen toestand kan schetsen, dan door nog 'ns op te halen wat ik indertijd in Amigoe van 20 Febr. 1904 schreef, naar aanleiding van St. Eustatius zonder medicus.

„Wij hebben hier een Lazaretto.
„Bij de een of andere gouvernementeele verordening is indertijd bepaald,
„dat alle melaatschen van de Hollansche Bovenwindsche eilanden naar
„St. Eustatius moeten overgebracht
„worden. Goed, uitstekend! Twee van
„die ongelukkigen zijn bereids van St.
„Martin aangekomen, en naar men zegt,
„zullen meerderen van Saba volgen.
„Dat alles vind ik excellent, maar één
„ding vind ik hard, om zulke stumpers te forceeren een land te verlaten, waar geneeskundige hulp te
„vinden is, en op te zenden naar een
„plaats waar deze niet te verkrijgen
„is. Zegt nu niet, voor die melaatschen
„is er toch geen beterschap meer. Wat
„goed zou hun een dokter zijn! O,
„als ge wist hoe dikwerf zij de meest
„onduldbare pijnen te verduren hebben en hoe dan dikwerf een bekwaam
„geneeskundige door eenige kleine
„raadgevingen of voorschriften die
„smarten ten minste dragelijk maken
„kan, voorzeker ge zoudt zóó niet spreken. Eenige dagen geleden is hier
„een van de bewoners van het Lazaretto gestorven. 't Was 'n man van
„36 jaren. Na handen, voeten, aangezicht te hebben misvormd, verminkt,
„mismaakt, knaagde die verschrikkelijke ziekte onmeedoogend immer
„verder en verder. Keel, strottenhoofd,
„longen werden aangetast; het einde
„kon niet lang uitblijven. Ik ben bij
„hem geweest, verscheidene malen,
„bij dat toonbeeld van menschelijke
„ellende, en ik heb gezien en diep
„meegevoeld 'n lijden zoo verschrikkelijk, zoo afgrijselijk, als ik niet mogelijk achtte, dat 'n mensch verduren
„kon. Geen klank breekt door die
„blauwachtig gewonde lippen. De melaatschheid immer voortvretend heeft
„ze 't zwijgen opgelegd, slechts 'n
„heesch smartvol gesteun doet zich
„hooren. Die oogen zien niet meer, 't
„zijn bloedige glimmende bollen die
„je aanstaren; de van pijn vertrokken
„gekromde armen en beenen, de pijnschokken die het lichaam doortrillen
„doen ons zien dat daar 'n medemensch lijdt 'n smart, groot uitgestrekt als de zee. En zulk 'n lijden
„voor dagen en dagen en, geen hulp,
„geen leniging! Neen, ik overdrijf
„niet, men kent de hoegrootheid van
„de ellende niet waaraan men 'n eiland
„overlevert als men het alle geneeskundige hulp ontneemt, meer nog
„als men daar deponeert ongelukkigen die zoozeer behoefte hebben aan
„verlichting en wetenschappelijken
„bijstand in hun immer periodiek terugkeerend onuitstaanbaar lijden!"

Was nog betrekkelijk jong, toen ik 't voorgaande pende, daarom was 't succes waarschijnlijk zoo poover, want nog heel lang hebben we 't moeten stellen met 'n vluchtig bezoek eens per maand of veertiendaag van Saba's esculaap, totdat eindelijk de Engelschman Morgan Griffith D. M. bij ons kwam aangespoeld.

Menig scientifieke boom met 'm opgezet in die lange jaren, ook over de lepra, waarover hij 'n bijzondere studie scheen gemaakt te hebben.

De hoofdzaak van z'n beweren is me nog bijgebleven:

Door de „L. bacil" wordt de melaatschheid veroorzaakt. Eerst openbaart 't zich door vlekken op de huid de zgn. L. maculosa, daarna ontstaan er knobbels (L. tuberosa) die langzamerhand veretteren en vingers en teenen doen afvallen, wat ze de „L. mutilans" noemen. 't Is treurig, dear Father, maar 'n *afdoend* remedie voor de lepra, zoo besloot Dr. Griffith z'n glashelder betoog, is tot dusverre nog niet gevonden.

Dit gesprek is meer dan 20 jaren geleden, en nog steeds vorscht de

ropa eens zulk één oogenblik met ons meemaken!"

Zeer belangwekkend zijn ook de beschouwingen van Schweitzer over de negerpsyche, over de veelwijverij, over arbeidsdwang, over het emancipatie-vraagstuk, over de verhouding van blank tot zwart. Het is moeilijk hier in bijzonderheden te treden; men moet het boek koopen en die dingen zelf lezen.

Doch allesoverheerschend is de indruk, dien men krijgt, dat de arts, die zich in Afrika aan missiearbeid wijdt, een roeping vervult zoo schoon, dat ze mijlen ver uitsteekt boven zijn werk hier. Daarbij leert men inzien, hoe juist gezien het is van de Protestantsche zendingsgenootschappen, de geneeskunst aan de bekeering te koppelen, en anderzijds komt de vraag op, wat de reden is, dat onze eigen missies ons nooit op nadrukkelijke wijze dit vraagstuk hebben voorgehouden. Immers pas in den laatsten tijd is, wat wij noemen de medische missie-actie, onder de publieke aandacht gebracht.

Hier te lande is juist dezer dagen te Rotterdam een medische cursus geopend voor missionarissen. De wijze waarop die cursus is ingericht, de namen van de leiders boezemen alle vertrouwen in voor het welslagen. Toch kan men zich niet losmaken van de gedachte, dat dit slechts een onvolledig surrogaat beteekent van wat er werkelijk noodig is, en de opgedane kennis voor de missionarissen hoogstens van nut is als prophylaxis. En des te sterker komt de wensch naar voren, dat ook in onze katholieke samenleving het instituut van missie-arts binnendringt en sympathie verwerft.

Het is traditie in onze Kerk, dat wij den godsdienstarbeid en vele andere geestelijke werken haast uitsluitend aan onze religieuzen overlaten. Voelt iemand zich geroepen daaraan mede te werken, dan wordt men religieus; een andere mogelijkheid wordt nauwelijks erkend. Maar evenals in de ziekenverpleging onze leekeverpleegsters het werk der religieuze zusters aanvullen, evenzoo kan het missiewerk aangevuld en bevorderd worden door leeken-hulp. De protestantsche zending heeft dit reeds lang toegepast, door zich artsen toe te voegen. Is het niet hoog tijd, dat ook wij, Hollandsche katholieken, in deze richting gaan?

Als ik in de Augustus-aflevering '27 van „Het Missiewerk" op blz. 27 lees, dat op het oogenblik het aantal Hollandsche missionarissen 4280 bedraagt of 1 missionaris op 630 katholieke Nederlanders, terwijl in de gebieden der Propaganda minstens 10 pCt. der Europeesche en Amerikaansche missionarissen Hollanders zijn, is het dan niet vreemd en teleurstellend tevens, dat er niet één katholiek arts onder hen is?

Is het zelfs niet beschamend, dat wij, aanstaande en afgestudeerde artsen, onze Paters en Broeders kalmweg alleen naar de missielanden laten vertrekken en zoodoende een aandeel hebben in het feit, dat er aan de Westkust van Afrika alleen meer dan 200 missionarissen begraven liggen, die gestorven zijn jonger dan ... 28 jaren, en dat de missionaris in de missie gemiddeld 14 jaren korter leeft, dan wanneer hij in Europa was gebleven, en zelfs 19 jaren korter, als hij verblijf houdt in streken, waar medische hulp geheel en al ontbreekt?

Is daarom de geestelijke aalmoes, die wij onze missionarissen schenken in den vorm van den cursus te Rotterdam niet belachelijk gering bij den grooten rijkdom, dien wij in onze geneeskundige kennis van de tropische ziekten hebben verworven? Waren de kruimels voor Lazarus geen feestmaal, vergeleken bij wat wij hier van onzen overvloed afstaan? Mag men het derhalve geen eereplicht noemen, dat velen van ons in edelmoedig initiatief zich aanmelden, om persoonlijk en ter plaatse, het werk van prof. Schweitzer en zooveel anderen te gaan navolgen, en zoo den Apostelarbeid van onze missionarissen te ondersteunen en vruchtbaar te maken?"

⁂

Na deze oproep tot de Katholieke artsen, richt Dr. Ausems zich tot de leeken-verpleegsters en verloskundigen. Ook deze vinden in het missiegebied een werkkring, waarvan de charitatieve en cultureele beteekenis niet te overzien is.

Naar aanleiding hiervan iets over Curaçao.

Speciaal wat de laatste,-verloskundigen- betreft, is 't in onze kolonie allertreurigst gesteld.

Door gebrek aan goede verloskundigen,- vroedvrouwen — gaan de meer gegoeden naar het hospitaal om te bevallen, waardoor de taak der Zusters aanmerkelijk wordt verzwaard, en deze als 't ware met werk, overladen worden En de minder-gegoeden zijn verplicht, zich in handen te stellen van personen, — indien er dan nog te vinden zijn — die geenszins voor haar taak berekend zijn. Natuurlijk, met zeer dikwijls de treurigste gevolgen voor moeder en kind. Onze doktoren, die belast zijn met de armenpraktijk, zouden hiervan een boekje kunnen opendoen, dat ieder weldenkend mensch met ontzetting zou slaan.

Reeds meermalen is er door doktoren en de pers bij het Bestuur op aangedrongen, hierin ten spoedigste te voorzien, in het belang der volksgezondheid.

Slechts eenmaal is er even in 't openbaar door het Bestuur de aandacht aan geschonken, (zie M. v. T. Cur. Begr. 1928, p. 5.), echter alleen om mede te deelen, waarvan iedereen reeds lang overtuigd was, dat „het belang der zaak eischt, ... dat ten spoedigste een aanvang worde gemaakt met het scholen van personen, die straks als vroedvrouw zullen kunnen optreden." Want „nimmer zal 's Lands kas de uitgaven kunnen betalen, die noodzakelijkerwijs verbonden zullen wezen aan kraamverpleging in ziekeninrichtingen, of indien elke verlossing door een geneeskundige wordt verricht."

„Met het onderrichten van aanstaande vroedvrouwen zal echter eerst een begin kunnen worden gemaakt, wanneer hier over een voldoend aantal geneeskundigen kan worden beschikt."

En zoodoende bleef de zaak zooals 't was, om niet te zeggen, dat de toestand voortdurend erger werd.

Van een ernstig streven om in die dringende behoefte te voorzien, bleek niets. Blijkbaar schrikte men weer terug voor de onkosten, al werd dit niet gezegd.

Tot zoover hadden wij juist geschreven, toen ons het verblijdende bericht bereikte, dat de wnd. Directeur van den O. G. D. Dr. Henriquez bezig is met de opleiding van vroedvrouwen.

Verblijdend is dit bericht, ten eerste om de zaak zelf, die een spoedige en grondige verbetering en voorziening vereischt; — maar ook om het feit dat de zaak de aandacht van de O. G. heeft.

Laten wij hopen dat het werk van Dr. Henriquez met succes bekroond worde, en dat Curaçao binnen niet al te langen tijd enkele flink onderlegde vroedvrouwen rijker moge zijn. Maar late dr. Henriquez, nu eenmaal de eerste stap gezet is, ook nog een tweede zetten, en speciaal ook voor Aruba, waar de toestand zoo mogelijk nog erger is dan hier, de mogelijkheid openstellen van een deugdelijke en vakkundige opleiding. Aruba beschikt thans over drie doktoren, wat gezien het aantal inwoners zeker ruim voldoende is. Ligt het nu niet op den weg van de O. G. om, gezien de intreurige hygiënische toestanden die speciaal wat de kraamverpleging betreft, op Aruba heerschen, een dezer drie doktoren, tegen een redelijke vergoeding, te vragen zich met de opleiding van toekomstige vroedvrouwen te belasten. Wij kunnen ons moeilijk voorstellen dat geen der drie doktoren voor dit zoo noodzakelijke en allernuttigste werk zal te vinden zijn. Men zou Aruba er een grooten dienst mee bewijzen, een dienst in het belang der volksgezondheid, die met de redelijke vergoeding zeker niet te duur betaald zal zijn.

En dan ten slotte nog een verzoek: dat n.l. wanneer eenmaal onze eilanden in het bezit zijn van een voldoend aantal, goed onderlegde, gediplomeerde vroedvrouwen, men deze dan verder maar niet aan haar lot overlate, maar deze voortdurend onder contrôle houde en ze, zoo mogelijk door voortgezet onderricht meer en meer voor haar taak bekwame.

Het geldt hier een zaak van volksgezondheid, die maar niet zoo, noch voor nu, noch voor de toekomst, spelenderwijs kan afgehandeld worden.

Koersverandering.

In de Zitting van den Kolonialen Raad van 24 April 1922 heeft de toenmalige inspecteur van het onderwijs, wijlen de Heer H. MEERDINK, als GEMACHTIGDE VAN GOUVERNEUR BRANTJES het volgende aangehaald uit het schrijven van den Minister van Koloniën van 23 Augustus 1921:

„Het voorschrift ter zake laat ten aanzien van die verplichting overigens geen ruimte voor twijfel, te minder waar het daarin nedergelegd voorschrift van bekostiging op den voet van gelijkheid, een uitvloeisel is van de voor het Moederland aanvaarde grondgedachte, welke in haar toepassing onvoorwaardelijk de uitkeering aan het personeel bij het bijzonder onderwijs waarborgt van gelijke bedragen, als ten behoeve van de openbare onderwijzers beschikbaar worden gesteld, *onverschillig welke bestemming belanghebbenden aan de hun toegewezen gelden geven.*"

Deze laatste woorden hebben wij gecursiveerd.

De missive is blijkbaar afkomstig van minister De Graaff, uit het sinds afgetreden coalitieministerie Ruys de Beerenbrouck.

En nu hebben wij pas kunnen lezen in „Het Handelsblad" van 7 Sept. j. l. dat Mr. Brantjes in een interview heeft verklaard, dat *„er thans reeds belangrijke baten uit de scholen in de kas der missie vloeien."* Wij cursiveeren nogmaals.

Wij laten hier verder onbesproken de omstandigheid, dat die mededeeling in strijd is met de feiten, en niet met de werkelijkheid in overeenstemming is. Dit is reeds eerder voldoende in het licht gesteld. Doch wij zouden willen vragen, wat het mr. Brantjes aangaat, wat de bijzondere Onderwijzers met hun traktementen willen doen, terwijl de Heer MEERDINK als zijn gemachtigde, officieel de woorden heeft herhaald: *„onverschillig welke bestemming belanghebbenden aan de hun toegewezen gelden geven."*

Als dit den Minister en het Bestuur onverschillig is, en trouwens ook *moet* zijn, waarom dan een dergelijke verklaring (die bovendien *absoluut onjuist* is) afleggen, en wel tegenover een vrijzinnig blad?

Bij het overwegen van het bovenstaande moet men niet uit het oog verliezen, welk droevig beeld het bestuur de laatste jaren te aanschouwen heeft gegeven. Het bestuur was in elk opzicht een mislukking. De welvaart die er thans te constateeren is, is niet gekomen dank zij het toedoen van het bestuur, maar ondanks de onverschilligheid en nonchalance die er waar te nemen vielen. De sympathie van de bevolking heeft het bestuur verspeeld, door zijn handelingen, verzuimen en uitlatingen. Bij alle welwillendheid en ambtelijke terughoudendheid van den Minister (om de woorden van het kamerlid Joekes in dit verband aan te halen: zie Hand 2de Kamer Mei 1927), is een dergelijk bestuur als het beeld met leemen voeten uit den droom van koning Nabuchodonosor, dat ieder oogenblik dreigde in een te storten. Men vraagt zich af, wat dit bestuur met een zeven jaar geleden opgesteld en nu in een urgentie-program omgetooverd werkplan kan uitrichten. De grieven tegen het Bestuur breiden zich reeds uit tot grieven tegen het Ministerie van Koloniën; allerwege om zich heen kan men die klachten opvangen. Het motto van de Vereeniging Oost en West, n. l. „Het koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang" krijgt in dezen tijd hoe langer zoo meer beteekenis en het schijnt wel noodig te zijn het nog eens in herinnering te brengen.

Wat Curaçao in de allereerste plaats noodig heeft, is een spoedige gedaanteverwisseling in het bestuur, een radicaal breken met de methoden en opvattingen, die de laatste jaren het bestuur kenmerkten, een bestuur dat in hoog aanzien staat, vertrouwen inboezemt en eerbied afdwingt, een actief, bekwaam, kundig en voor zijn taak berekend bestuur, wien het algemeen belang voor alles ter harte gaat.

Bekendmaking.

De wnd. Procureur-Generaal in Curaçao maakt hierbij bekend, dat het tot nader aankondiging verboden is met motorrijtuigen of andere vervoermiddelen:

1o. de Lombokstraat, komende zoowel van de Penstraat als van de Oranjestraat, in te rijden;

2o. de Prinsenstraat, komende van de Columbusstraat, in te rijden; en

3o. de Belvedérestraat, komende van de Frederikstraat, de Trapsteeg of de Hendriksteeg, in te rijden.

Curaçao, den 29n October 1927.

De wnd. Procureur-Generaal,

1—3 C. S. GORSIRA.

wetenschap onvermoeid, tot heden, helaas, zonder succes.

Herinner me in 1920, op missietentoonstelling in 't Scheveningsche Kurhaus, dat ik werd aangeklampt, door 'n zekeren meneer, naam komt er niet op aan.

Voorgesteld. Aangenaam.

Of er op Curaçao ook melaatschen waren.

Jawel, maar, Goddank, niet veel, 'n lazaretto met ongeveer 'n twintigtal.

Wel, beweerde 't kittig oude heertje, hij had thuis recept van 'n zalf, die absoluut zeker de lepra genas, en of ie er me 'n paar monsters van sturen mocht.

Was natuurlijk verrukt, en later op reis naar Curaçao, huisden er twee zorgvuldig in watten verpakte potjes zalf in m'n hutkoffer.

Plichtmatig nà aankomst aan Pater Wahlen, den melaatschenvader, m'n kostbaar remedie overhandigd met 'n: Je laat me later wel 'ns de uitslag weten, hè, old peach?

En nà 'n maand of wat schreef ie me 't resultaat: Jan Paul, ben je dankbaar, hoor, reuze! 't Verlicht de pijnen van m'n arme melaatschen wel wat, maar van genezen geen sprake. Never mind, bestel 'n dozijn van dat goedje bij dien vriend van jou, adios!

Kreeg zoo juist 'n verjaarbrief van den ook hier bekenden Father ter Maat, nu reeds jaren rector van 't Leper-asylum te Trinidad.

Op 'n eilandje in de golf van Paria, genaamd, — schrik niet — „Chacachacara", leeft hij daar 'n eenzaam opofferend bestaan, geheel afgesloten van de buitenwereld tusschen z'n 500 arme melaatschen.

Evenals hier op Curaçao door de Breda'sche zusters van liefde worden daar die ongelukkigen verzorgd door Fransche zusters Dominicanessen.

Dat 't Engelsch gouvernement, overgelicht door z'n medische faculteit voorloopig alle hoop op genezing heeft opgegeven en slechts heil ziet in absolute afzondering om verdere verspreiding der besmetting tegen te gaan, blijkt overduidelijk uit de geforceerde overplaatsing der melaatschen van 't dicht bij Port-of-Spain gelegen „Cocorite" naar 't afgelegen eilandje „Chacachacara" — waar natuurlijk tonnen gouds mee gemoeid waren.

En trouw, week in week uit, schroeven onze in-en-uitgaande hollandsche booten langs de rotsige kust van „Chacachacara", dat oord van onbeschrijfelijke smarten en teven subliemste uiting der christelijke charitas, door sommigen 't „Duivelseiland", door anderen juister 't „Insula Dei" genoemd, maar 't gros van de, bij 't langsstoomen, over de reeling leunende passagiers, weten van niets.

O, mannie, o, kijk toch 'ns, wat 'n snoezig eilandje, met al die schattige huisjes! Hoe gezellig, èh, om daar te kunnen wonen!

Passeerende bootsman: Weet je wel, juffie, die lui die je daar ziet rondscharrelen bennen allemaal melaatschen. Kijk, daar heb je hun kerkje, en daar 't huis van de zusters die die 500 stakkers verplegen, en daar woont de pastoor, die 'n geboren en getogen hollander is.

Zou je er nou nog graag wonen, juffie?

God beware me, neen, meneer! O, mannie, mannie kom dan toch, ik begin weer zoo akelig te worden door dien engerd, wil je m'n eau de Cologne eventjes uit de cabine halen?

Zeker, schat, blijf nu maar kalm, ik ga al.

Fictie, natuurlijk, dat weet ik ook wel, maar die de realiteit toch akelig dicht benadert, dat zult ge me toch moeten toegeven.

Ben heelemaal afgedwaald.

Zou 't, God betere 't, over Zaquito hebben.

Dat komt er van, als je voor de vuist je gedachten uit de mouw schudt over 'n stof die je denkt, versta me wel, *denkt* onder de knie te hebben.

Zaquitó? Wat beteekent Zaquito? Ik flapte er uit: natuurlijk „Izakje", waarmee 't m'n vraagbaak, P. Euwens, helemaal niet eens was, wil dan de klemtoon op *„qui"*, en niet op *„to"* moest vallen.

Volkomen juist.

Kan ook heel goed beteekenen „saco chikitoe", omdat vóór 't lazaretto 't water buitengewoon diep is, dus 'n zak vormt, schoon de klemtoon dan ook in 't gedrang komt.

Wederom volkomen juist.

Kan ook heel goed 'n Indiaansche naam zijn, piekerde ie verder, en dan is de beteekenis al zeer lastig te achterhalen.

Je ziet, Jan Paul, er zit meer achter, dan je denkt, waar ik wederom volkomen met hem eens was.

Never mind, Zaquito is Zaquito, en over Zaquito lust 't me nog wat te boomen.

Waar Zaquito is?

Wel, ga, als 't geregend heeft bij poort van Plantersrust scherp links over stag, en als 't niet geregend heeft, neem dan je draai schuin door Mundo Nobo, dan je ben er in 'n minuut of zes.

Neem geen notitie van kwaadaardigen handrekel bij eerste poort, anders kom je er nooit.

Stap door 't tuinhekje naar binnen, en je ben 't steenen trapje nog niet half op, of Moeder Paschasia in smetloos wit drilkloosterkleed, ontvangt je met blijden lach, want bezoek aan haar arme verpleegden is immers zoo uiterst zeldzaam, en toch hebben ze 't zoo graag.

't Gesticht bestaat uit vijf paviljoenen, 't hoofdgebouw met kapel, de mannen- en vrouwen-afdeeling, 't gebouw voor de zieke zusters en 't observatie-paviljoen.

Momenteel worden er 13 melaatschen verpleegd, 10 vrouwen, waarvan 3 liefdezusters, en 8 mannen.

Zuster Georgia, 'n Rozendaalsche schoolzuster, reeds 16 jaar als melaatsche daar verpleegd, is nu 'n menschelijk wrak, diep treurig om aan te zien, en toch ondanks al die ellende en pijnen steeds opgewekt, en nog bedeeld met 'n wonderbaar stalen memorie.

Naast haar in tweede paviljoen-kamer moeder Alcantara, besmet verklaard, toen ze als moeder van Zaquito alles voor allen was, steeds bedlegerig, ligt ze goedig glimlachend den dood af te wachten, die voor haar heelemaal geen verschrikkingen heeft.

't Deed me steeds aan, Zuster Richarda te zien, nu korts in de bloei van haar jaren melaatsch geworden slechts 'n paar maanden nadat ze zich vol liefde gewijd had aan de verpleging van haar nu arme lotgenooten.

Vreeselijk moet 't zijn, — ik zou 't niet kunnen — zoo'n niets vermoedend zusterke, plichtmatig te moeten meedeelen: Beste kind, je hebt 't offer gebracht van 't voor altijd vaarwel zeggen van je dierbaren in Holland, nu vraagt God nog 'n veel grooter offer van je, begrijp je me niet?

En dan wellen de tranen uit die groote verschrikte oogen, ze heeft 't begrepen, o God, zij ook melaatsch. En geknield voor 't H. Tabernakel, neemt ze snikkend 't zware offer aan uit de hand van Hem, die ook ons ter wille 'n melaatsche geworden is.

Wat zou Zaquito zijn voor zusters en zieken zonder die rustige in-pieuse kapel?

Ben zoo wat elken dag die paviljoens rondgegaan.

Meestijds waren de mannen buiten in de koraal of aan zee. Zuster Leonora is met hun verzorging belast, precies als Zuster Remigia met die der vrouwen, en deze hebben 't wat goed.

Zuster Theresita, de kokkin, die wat trotsch is op haar prachtkeuken met modern fornuis, en Zuster Regia, de kosteres, helpen trouw mee met de verpleging en ook vooral met de wasch, die uiteraard zwaar en van reusachtige afmetingen is, terwijl de Surinaamsche Zuster Natalia haar arme melaatsche medezusters verzorgt.

Wat reuzewerk verpleging van zoo'n 18 melaatschen meebrengt, dat kan men zich gewoon niet indenken, in ieder geval 't is veel te zwaar voor die 6 verpleegsters, wordt serieus hoog tijd dat daar verandering in komt.

Praktisch gezien, is dat wit-dril kloosterkleed? 't Blijft me 'n raadsel, waarom niet alle Zusters op Curaçao van de verschillende Congregaties nog niet dat verstandig voorbeeld gevolgd hebben.

Als ik algemeene Overste, Mère Supérieure was, dan was er al lang 'n ukaze in die witte lijn in zee gegaan.

't Meest markante wat me opgevallen is op Zaquito is, die je zou haast zeggen overdreven Hollandsche properheid van zalen, vloeren, bedden, linnengoed, zwachtels, etc., en vooral ook de prettige opgeruimde geest die er heerscht onder de verpleegden.

Trof er nog 2 oude kennissen van St. Eustatius aan, die druk gesticuleerend met hun verminkte handen, in hun met Papiamentsch gelardeerd Engelsch honderd uit pratelden.

En nu moet ik, hoe noode ook, 'n punt zetten, want de opper-bollebof van de drukkerij begint leelijk te doen.

En daarom dit ten slotte:

Als ooit een mijner lezers of lezeressen den moed voelt zinken door de fel beukende slagen in harden levensstrijd, luister naar raad en breng 'ns 'n bezoek aan Zaquito.

En ik verzeker u, als Moeder Paschasia u met haar zachten glimlach heeft rondgeleid in dat haar zoo dierbaar oord van offers en berustende smart, ge zult moeten bekennen: Wat armzalige futiliteiten zijn toch al onze wereldsche beslommeringen en onaangenaamheden en tegenslagen, in vergelijking van de offers die hier dag in dag uit door die goede liefdezusters gebracht worden, en 't lijden dat door die arme melaatschen geleden wordt. 't Mondaine, steeds meer en meer geld en genot najagende Willemstad zou 't 'n wereld van goed doen, zoo nu en dan 'ns aan de poort van Zaquito aan te kloppen.

Wat niet zeggen wil, dat ze 't daarom doen zal.

Wat jammer is, heel erg jammer.

Jan Paul.

Allerheiligen, 1927.

INGEZONDEN STUKKEN.

Dienstbodennood!

Doordat er thans vele Hollandsche Familie's komen, wordt de vraag naar dienstboden hoe langer zoo grooter, en ook de moeielijkheid om aan eene geschikte dienstbode te komen wordt met den dag grooter. De prijs is, ik zou haast zeggen onbereikbaar geworden, er worden loonen gevraagd en opgedreven haast niet meer te betalen.

Zoo had de echtgenoote, van ondergeteekende, met 2 dienstwilligen afgesproken dat zij 1 November in dienst zouden komen voor f 20 p. m. met eten, 's avonds na 7 uur vrij.

Den 1sten November gewacht, den 2en November gewacht, maar wie niet kwamen, dat waren die twee gedienstigen. Na informatie bleek dat zij op de Isla gekomen waren voor f 30 per maand ± f 0,25 per dag voor eten. Dat is nu die twee niet kwalijk te nemen, want zij gaan natuurlijk dáár, waar zij meerdere betaling krijgen. Maar de bewoonsters van de Isla, begrijpen zij zelf ook niet, dat door het opdrijven dier loonen, ook zij zelf de dupe zullen worden? Het zal voor menig geëmployeerde daar ook wel moeielijker worden, als zij zoo doorgaan, om tegen behoorlijken prijs, hun eigen inkomen kunnen dragende, geschikte krachten te krijgen.

Waarom besluiten zij op de Isla, onderling niet b. v. om niet hooger te gaan dan een zeker bedrag, voor ambtenaren van ± f 350 bereikbaar? Zij zullen er op de 1ste plaats zich zelf, maar ook hunne landgenooten een zeer grooten dienst mede bewijzen.

Zelf ter markt gaan?

Wee de vrouw die de landstaal machtig is en ter markt gaat!

De taal op de markt, tot hen die zelf koopen, uitgesproken, is meer dan ergerlijk, is voor geen *enkele vrouw* of man, voor wie dan ook, oirbaar, ondergeteekende heef zelf zulks vernomen.

Spreekt dus uit eigen ondervinding.

Ondoenlijk is het dat eene gehuwde vrouw, die op haar fatsoen en eer gesteld is, daar zelf hare inkoopen gaat doen.

Daarom moeten de huismoeders zelf eene stilzwijgende overeenkomst aangaan om de dienstboden een behoorlijk loon te geven, geen opdrijven der loonen zooals thans geschiedt, dat is voor ambtenaren met een vast inkomen niet meer te betalen.

In de hoop hiermede verscheidene huismoeders een genoegen te doen, en dat dit schrijven vruchten zal dragen, teeken ik hoogachtend. X.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Van harte welkom aan de Weleerw. Paters PIUS PAANAKKER en HENRICUS PENNINX, die de volgende week per S. S. „Van Rensselaer" verwacht worden.

R. K. Onderwijs.

Per S. S. „Cottica" zullen van Suriname arriveeren Mej. Netto en Maxonalt, beide onderwijzeres, bestemd voor de scholen der Zusters Dominikanessen op Aruba. Welkom!

Apostolaat ter Zee.

Het Bestuur maakt bekend dat Maandag a.s., niet Dinsdag, in de St. Anna kerk een gezongen Requiemmis zal worden opgedragen voor de overledene zeelieden. De H. Mis is om half zeven. De leden van 't Apostolaat, en de familieleden van zeelieden worden beleefd maar dringend uitgenoodigd deze H. Mis bij te wonen.

Militaire politie.

Naar wij vernemen is er van Holland bericht ontvangen, dat de militaire politie is aangenomen en dus met alle kracht en bekwamen spoed zal worden doorgezet. In hoeverre aan de bezwaren van den Raad is tegemoet gekomen, is ons nog onbekend.

„Drie man in een boot" of, een nacht van doodsangst.

Men vreest het ergste, schreven wij verleden week, omtrent het lot van den heer Gallus, Echtgenoote en de Surinaamsche vriend, die Donderdagavond per motorboot van Jan Tiel naar de stad vertrokken, daar tot Vrijdagavond niet waren aangekomen. Nauwlijks was Zaterdag morgen ons blad van de pers of het verblijdende bericht bereikte ons, dat de drie vermisten behouden en wel per zeilschip „Refugio" waren aangekomen.

Volgens verslag van den heer Gallus aan den havenmeester, heeft de zaak zich als volgt toegedragen.

Nadat de heer Gallus, diens echtgenoote en een Surinaamsche vriend, de heer W. Goodman Donderdagavond met hun motorboot van de badplaats „Vista Alegre" te Jan Tiel vertrokken waren en op weg waren naar de stad, bleek hun al spoedig, dat er meer zee en wind stond dan hun lief was, zoodat de uiterste voorzichtigheid moest worden betracht.

De reis verliep goed tot op 100 meter afstand van de gasboei voor de haven; alstoen moest worden rond gehouden om de haven aan te doen en kwam er een groote golf water binnen rollen die oogenblikkelijk de motor deed stoppen; dadelijk werd getracht de motor weder te starten, maar 't bleek alles te vergeefsch en was goede raad duur.

Omdat geen riemen in de boot aanwezig waren werden een paar stukken hout van de bootroosters afgebroken en ging men daarmede pagaaien uit alle macht, zoodat na een paar uren de handen vol blaren zaten; maar alles zonder zichtbaar resultaat, de lichte boot kwam een paar meter vooruit, maar werd door den wind tientallen meters achteruit gezet, terwijl ook blijkbaar een van den wal af zettende stroom de wind hielp en wel zoodanig, dat zij omstreeks tien uur des avonds dwars van Piscaderabaai waren op plus minus 3 mijl afstand.

Omstreeks 2 uur des nachts kwam een groot stoomschip op hen af; zij konden echter door geen enkel licht hun aanwezigheid kenbaar maken, hadden zelfs geen lucifer bij zich om b. v. een kleedingstuk in brand te steken, het schip kwam al nader en nader, zoo zelfs dat zij vreesden overvaren te worden. 't Stoomschip ging dan ook niet meer dan 10 meter vrij, uit allemacht werd geroepen, op een ledig petroleumblik geslagen, maar aan boord van het schip, dat de „Alkmaar" bleek te zijn, werd niets gehoord, zoodat ook deze hoop verloren ging.

Na nog vele vergeefsche pogingen om het land te naderen is van een stukje zeil, dat in de boot aanwezig was, toen een zeiltje gemaakt om te trachten zeilende de kust te bereiken; doch omdat het zoo slecht zeilde verergerde dit den toestand, 't bracht de boot niet nader aan land, maar deze ging nog meer Westelijk.

Omstreeks 3 uur kwamen lichten in het zicht van de van Maracaibo komende tankers en dit gaf nieuwen moed; maar toen ook deze schepen de een na de ander op soms korten afstand passeerden, werd de toestand voor de schipbreukelingen voortdurend ernstiger, en zag de heer Gallus, oud-gezagvoerder, den toestand zeer donker in.

Omstreeks acht uur waren zij op plus minus 8 mijl afstand en dwars van Westpunt, en begonnen voor het ergste te vreezen. Want met geen proviand of drinken aan boord, en dan weldra op het zeevlak waar geen schepen of althans zeer weinige passeeren, was er alle reden om de hoop op redding te verliezen.

Het was dan ook met een gevoel van groote blijdschap, toen omstreeks half negen een zeil in het zicht kwam. Toen dit echter nader kwam, bleek de koers van dit vaartuig, dat een schoener was, ver boven hun boot langs te gaan. Alles werd in het werk gesteld om de aandacht van de schoener te trekken; met een aan een haak gebonden stuk zeildoek werd maar voortdurend gezwaaid, totdat het eindelijk gelukte de aandacht te trekken. De schoener veranderde van koers en kwam op hen af.

Spoedig was nu alle leed en doorgestane angst vergeten, en stapten zij om half tien aan boord van de schoener „Refugio", kapitein A. Prince, alwaar zij allerliefderijkst werden opgenomen. De heer Gallus had niets dan lof over de behandeling aan boord.

Zaterdag morgen liep de schoener „Refugio" met de geredden de haven binnen.

Toen Vrijdag morgen bekend werd dat de boot met de genoemde drie menschen van Jan Tiel vertrokken en nog niet aangekomen was, werden direct, zoowel door de loodsdienst als door particulieren, alle maatregelen genomen om deze boot op zee op te sporen.

Door de C. S. M. werd aan de uitgaande tankers order gegeven goed uit te kijken en hun vaarweg zoodanig te nemen, dat een tanker kort onder de kust moest varen en zoo vervolgens alle acht tankers respectieve lijk een mijl verder uit de kust, waardoor een groot gedeelte van het zeevlak met zorg kon worden afgezocht. De motorboot „Karibia" van de Horn-Line vertrok ongeveer half een met den inspecteur dier lijn en een loods aan boord, eveneens op zoek naar de vermisten; de loodsbooten zochten reeds gedurende den geheelen dag, zoowel ver af als in de baaien en onder de kust, terwijl telegrammen werden uitgezonden en de draadlooze voor broadcasting zorg droeg. Alle rapporten waren zonder eenige hoop, tot dat Vrijdag avond omstreeks half zeven de „Karibia" terugkeerde met de blijde mededeeling, dat de schipbreukelingen gered en aan boord van de schoener „Refugio" veilig en wel geborgen waren.

Onze hulde aan allen die hun hulp verleend hebben voor de redding dezer drie menschenlevens en onze hartelijke gelukwenschen aan de drie geredden.

Moge het gebeurde strekken tot een ernstige waarschuwing om zich niet met kleinere vaartuigen op zee te begeven, vooral niet tegen of met donker.

Vechtpartij in de gevangenis.

Bij een vechtpartij in de gevangenis, stak de een den ander een mes in zijn lichaam. De gewonde, een colombiaan, moest naar het hospitaal vervoerd worden. Hoe de gevangenen aan een mes komen, om elkaar daarmee te bewerken, is ons e en raadsel.

Toeristenbooten.

In de lijst van de toeristenbooten die begin volgend jaar onze haven zullen bezoeken komt een nieuwe voor n. l. het S. S. *„Samaria"* dat 28 Januari en 29 Februari van New-York zal vertrekken.

De *„Megantic"* zal 17 Januari en 11 Februari van New-York vertrekken.

„The Three Sisters."

Naar wij vernemen is de Engelsche schoener „The Three Sisters", die enkele dagen geleden hier is aangekomen met werklieden van St. Vincent, door den Westen wind te Bonaire op het strand geworpen en heeft ernstige schade geleden. Men is bezig het schip weer los te krijgen.

Vista Alegre.

Naar wij vernemen is de exploitatie van de badplaats „Vista Alegre" te Jan Tiel, voor den tijd van vijf jaar, overgegaan in handen van een Amerikaansch consortium, voor den prijs van $ 400 's maands.

Verdronken.

Maandagmorgen werd vermist, 'n zekeren J. E. werkzaam aan de Koningin-Emma brug. Zijn hoed werd drijvend op het water gevonden. Naar men zegt, heeft hij zich Zondagavond op een der pontons van de brug te slapen gelegd, en is blijkbaar in den slaap daarvan af in het water gevallen. Dinsdagmiddag heeft men zijn lijk drijvend gevonden en nog denzelfden avond begraven.

Een kleine onjuistheid.

De particuliere Curaçaosche correspondent heeft 't in de N. Rott. Crt. van 1 October j. l. (zie ons nummer van 29 October j. l.) gehad over de moeilijkheid om in bepaalde gevallen een krijgsraad samen te stellen — en wel door gebrek aan officieren. Want „op de aanwezigheid in de kolonie van marine-officieren valt niet meer te rekenen. En gepensioneerde officieren van land- en zeemacht zijn er op Curaçao ook al niet meer te vinden".

En daarom besluit schrijver, dat het beter is de rechtspraak door krijgsraden maar af te schaffen en de rechtsmacht te leggen in handen van het Hof van Justitie.

Met de conclusie van schrijver zijn wij 't volkomen eens, en wij hopen dat bij de invoering van de militaire politie het bestuur door „de rechtsmacht te leggen in handen van het Hof van Justitie" aan een der voornaamste bezwaren van den Kol. Raad zal tegemoet komen.

Alleen de bewijsvoering gaat een beetje mank. De moeilijkheid om een krijgsraad vast te stellen is o. i. niet zoo groot als spreker denkt, althans nu niet; — daar wij n.l. op 't oogenblik minstens drie reserve-officieren bezitten, onder 't personeel van de C. P. I. M.

Of dit altijd zoo zal blijven, is een andere vraag. Maar op 't oogenblik zouden we ermee gered zijn. Dit neemt echter niet weg, dat wij ons geheel aansluiten bij de conclusie van schrijver. Hoe meer de scherpe militaire kanten van het reorganisatieplan, dat staat doorgevoerd te worden, worden afgeslepen, des te meer kans op slagen zal dit plan hebben.

Koloniale Raad.

Maandag 31 October 1927.

Op de vraag van den Voorzitter of de leden zich met de in druk verschenen notulen van de zitting van Maandag 19 September 1927 (politieorganisatie) kunnen vereenigen, zegt de Heer DE VEER ABRAHAMSZ dat hij toen ook gesproken heeft over den „toon" van den Gemachtigde van het Bestuur, doch dat dit niet in de notulen voorkomt. Hij verzoekt aanvulling van de notulen in dezen geest.

In dezen zin wordt ook besloten.

De Voorzitter wenscht de Heeren ELLIS en GORSIRA namens den Raad geluk met hunne benoeming tot onderscheidenlijk ondervoorzitter en lid, waarop de beide Heeren antwoorden en danken.

Het ontwerp tot herziening van de tarieven voor de werkzaamheden van den hypotheekbewaarder, zooals bij nota van wijziging gewijzigd, wordt zonder gedachtenwisseling of hoofdelijke stemming aangenomen.

Tot leden van de Commissie van verzoekschriften worden gekozen de Heeren DE VEER ABRAHAMSZ, DE LANNOY en GORSIRA.

De nieuwe havenwerken van Maracaibo.

De Raymond Concrete Pile Company heeft de vorige maand het werk van de nieuwe kademuren van beton van Maracaibo zoo goed als voltooid. Einde September werd de laatste heipaal van beton ingeheid.

Er blijft dan nog alleen het opvullen en aanplempen van het vrijgekomen terrein hetgeen ook reeds voor meer dan de helft klaar is.

Men is met dat grootsche werk op 25 November van het vorig jaar begonnen.

In dien tijd zijn in 't geheel 1700 betonpalen ingeheid van 24 bij 16 inch dik en van minstens 41 en meer voet lengte die een lengte van 1050 meter kademuur vertegenwoordigen. Bovendien werden aan de binnenzijde 2000 houten palen ingeheid.

Deze kademuur vormt een rechthoek met een gezamelijke lengte van ruim 1000 meters. Juist op den hoek is een ijzeren lichttoren gebouwd, die reeds kant en klaar is. Tot einde September was het nieuwe gevormde terrein aan de binnenzijde van deze kademuur reeds met 952.000 cubieke jards bied en zand opgevuld. Er ontbraken toen nog ongeveer 600.000 cub. jards aan om het terrein geheel en al op te vullen.

Aan de landzijde is zoodoende een nieuw terrein gevormd met een oppervlakte van 40 hectaren, dat gedeeltelijk voor den aanleg en verlenging van een straat gebruikt en gedeeltelijk als bouwterrein verkocht zal worden dat millioenen waard is.

Aan de nieuwe kade zullen tegelijk 5 á 6 groote stoomschepen, kunnen aanleggen en lossen en laden.

BUITENLAND.

De Anglicaansche Kerk.

Onder den alarmeerenden titel: „Aan den vooravond van een godsdienstramp", geeft de Londensche correspondent van de Brusselsche *Standaard* een donker beeld van den toestand in de Engelsche Staatskerk. Elken dag, schrijft hij, wordt het aantal Anglicanen, die in geen andere kerk gelooven dan die van hun eigen oordeel, grooter.

„Met toenemende verbijstering volgt de katholiek in dit land de steeds grilliger wordende discussies over onderwerpen, die behooren tot de grondslagen van het geloof, van den godsdienst en van de Kerk. Steeds opnieuw denkt hij dat de geestelijke anarchie in het uiterlijk zoo hechte en monumentale gebouw der Church of England haar toppunt bereikt heeft, maar steeds opnieuw ook moet hij erkennen, dat die anarchie grenzeloos schijnt te zijn.

„Katholiek? Sinds lang is de Anglicaansche Kerk zelf geen nationale eenheid meer, en thans naderen wij snel tot het tijdstip, waarop men van haar zal kunnen getuigen: zooveel hoofden, zooveel zinnen. Of neen: zooveel hoofden, zooveel onzinnen.

„Ik zeg dit niet, en mag dit ook niet zeggen, in een geest van hoogmoed en verwatenheid; wij weten zeer goed dat het in 't minst geen verdienste is van u en van mij, dat ons de genade van het ware geloof deelachtig is geworden, en 't past ons dus niet smalend te spreken over de onzinnigheid van anderen.

Hoeveel geestelijke en zedelijke dwaasheden begaan zelfs wij niet, in weerwil van de genade des Geloofs!

„Maar ik stel mij, wanneer ik de verhoudingen in de Anglicaansche staatskerk beoordeel, niet op het standpunt van den katholiek; ik plaats mij, integendeel, in gedachten midden in die kerk, en meet de dingen af met Anglicaansche maat. En dan zie ik, dat die kerk niet alleen het zedelijk, maar ook het stoffelijk recht verbeurt zichzelf een kerk te noemen."

Hoogstens — zegt hij — is zij nog een godsdienstige debating-club. „Allen hebben goden gevormd naar hun eigen beeld, en prijzen hun fabrikaat aan.

Onder die Anglicaansche theologen bevinden zich geleerde en zeer vernuftige mannen. Maar met hun geleerdheid en hun vernuft en hun begaafdheid vermoorden zij hun kerk, en erger dan dat: vermoorden zij het godsdienstig instinct van de massa des volks."

Iedere (Anglicaansche) Bisschop houdt er, volgens den briefschrijver, zijn eigen geloof op na. „Of eigenlijk: gelooven doet hij niets; hij oordeelt slechts, hij leidt af, hij redeneert, en zoo sterk is zijn afschuw van geloof, dat hij ten slotte weigert in zijn eigen conclusies te gelooven."

De schrijver acht dit te gevaarlijker, omdat de „anarchie", erger nog: het „nihilisme" in de Anglicaansche Kerk juist in zoo hooge mate bedenkelijk is voor een volk, dat zoo kerksch is als het Engelsche. En in verband daarmee wijst hij dan op een predicatie, onslangs door den Anglicaanschen bisschop van Birmingham, dr. Barnes, gehouden in de Westminister Abbey, waar hij het woord voerde voor jongelieden, de leerlingen der beroemde Westminister school onder wie, naar de briefschrijver zegt, er zich velen bevinden, die in het Engeland van morgen een rol zullen spelen. De predicatie was een formeele verheerlijking van het Darwinisme en viel de godsdienstige gelooven en hunne leiders aan. wegens hun „angstige en obscurantistische" houding tegenover de wetenschap. Darwin's zegepraal had, volgens hem, het gansche theologische systeem vernietigd, en de bisschop sprak verder op dubbelzinnige wijze over het bestaan van God, en gaf de meening te kennen, dat God klaarblijkelijk ook het kwade in zijn scheppingsplan heeft gebezigd, waaruit volgt, dat Hij in laatste instantie voor het kwade verantwoordelijk zou zijn!

Het spreekt vanzelf, dat deze predicatie van een hoogwaardigheidsbekleeder der Anglicaansche Kerk veel ergernis heeft verwekt. Maar zij is ook een teeken des tijds, en de Londensche briefschrijver geeft als zijn gevoelen, dat het grievende betoog „een nieuw tijdperk opent in het godsdienstig leven van dit groote volk, welks geestelijke invloed vooral in de Germaansche landen, en vooral in Duitschland, zoo krachtig is toegenomen, dat ook het Vasteland den invloed ondervinden zal van een menschelijkerwijze gesproken, onweerstaanbare kracht, die onberekenbaar onheil zal brengen".